

MALOKARPATSKÝ POSOL

MESAČNÍK FARNOSTI HORNÉ OREŠANY

Ročník: II.

September 2017

Číslo: IX.

MARIÁNSKA ÚCTA V CENTRE NAŠEJ NÁBOŽNOSTI

Nadišiel nám mesiac, kedy slávime tri významné mariánske sviatky. Najprv je to sviatok Narodenia Panny Márie, potom Mena Panny Márie a Sedembolestnej Panny Márie. A každý vie, že tento mesiac sú hody najprv vo vedľajšej smolenickej farnosti, o týždeň na to sú hody v našej hornoořešanskej farnosti a napokon je tu aj trnavský jarmok. Hody sa správne nazývajú odpustová

slávnosť. Prečo? Lebo môžeme za určitých okolností získať úplné odpustky. Zmyslom hodov je pre mnohých dnes pestrý stôl plný samých dobrôt. A od toho sa v našich viacerých farnostiach zaužíval termín *hody*. Zmyslom je tu však pre nás veriacich oslava Boha, ktorému vzdávame vďaky za jeho lásku, ktorou nás zahŕňa a na príhovor svojich svätých nám dáva potrebné Božie milosti.

Zmyslom je tu teda liturgická slávnosť a s ňou duchovné prežitie tohto významného dňa farnosti spolu s blízkou rodinou, ktorá určite nechýba predovšetkým u starých rodičov. No a po skončení svätej omše sa všetci blízki stretnú pri sviatočnom hodovom stole. Ako deti sme sa tešili najmä na kolotoče a bolo to radosti, keď nám babka dala nejakú tu „dvacku“. A v mnohých obciach vieme, že nechýba tento druh zábavy ani teraz. Prajem sebe i každému, aby sme hodovú slávnosť prežili predovšetkým duchovne a nie iba materiálne. Meno Panny Márie nosia v našej farnosti viaceré ženy a dievčatá. Osobne sa z toho veľmi teším. A verím, že tak ako Pannu Máriu určil Boh, aby nám dala Spasiteľa, tak má s každým z nás Boh plán a chce nás použiť, aby sme boli šíriteľmi pokoja lásky a každého dobra. Nech nás neznechujú viaceré nešťastné udalosti v niektorých európskych krajinách. Naša krajina je pod mocnou ochranou Sedembolestnej Panny Márie, ktorá nás pod svoju mocnú ochranu prijala. Dôverujme jej, nasledujme jej čnosti a modlime sa svätý ruženec. A ďakujme Bohu, že nám ju dal za matku a za patrónku nášho krásneho Slovenska.

Duchovný otec Milan

OKOLO NAŠICH CIEST...

„Starí nevládu a mladým sa nechce...“ Tak niekedy konštatujú ľudia, keď sa pozastavujú nad dnešnou situáciou niektorých zanedbaných záhrad či vinogradov. Tiež badáme, že okolo našich ciest, rastie veľa starých ovocných stromov. A pýtam sa: „Kto ich povysádzal?“ Mohlo to byť v záujme obcí či niekdajších JRD. A mohlo to byť aj z blahovôle našich starých a prastarých otcov. Kto vie? Dnes vidíme, že tieto stromy sú staré, no každým rokom dávajú aj

nejaké ovocie. Môžeme povedať, akoby išli na doraz, dozívajú. A mladé nik nevysádza... A ešte niečo je pri našich cestách, ale i v chotároch. Sú to kríže. Aj tie dali zhotoviť a postavili už dávno pred nami niektorí dobrodinci. A čo venujeme my? Zriedka sa nájde niekto, kto by dal vo vlastnom záujme zhotoviť kríž, alebo sochu svätého. Pozastavme sa však nad niektorými vzácnosťami, ktoré máme okolo našich ciest aj v našej farnosti. Majme ich v úcte a starajme sa o ne ako vieme. Kiež aj generácie, ktoré prídu po nás, nezabudli na diela našich starých otcov a mali ich v úcte.

Z KATECHÉZY

Každú nedeľu a vo sviatok vyznávame pri slávení svätej omše svoju vieru. Vyznávame, že Boh je „Stvoriteľ neba i zeme“. Výraz „nebo i zem“ vo Svätom písme znamená: všetko, čo jestvuje, celé stvorenie. Poukazuje aj na spojitosť, ktorá vnútri stvorenia zároveň spája i odlišuje nebo a zem: „zem“ je svet ľudí. Slovo „nebo“ alebo „nebesia“ môže označovať oblohu, ale aj vlastné „miesto“ Boha, nášho „Otcu, ktorý je na nebesiach“/Mt 5,16/, a v dôsledku toho aj nebo, ktoré je eschatologickou slávou.

Napokon slovo nebo označuje „miesto“ duchovných stvorení – anjelov, ktorí obklopujú Boha/KKC 326/. Vieme, že Boh sa neobmedzuje na určité miesto, ako my ľudia a pojem *nebo* znamená tu skôr jeho majestátnosť, velebnosť. V Nicejsko – carihradskom vyznaní viery hovoríme: ... „sveta viditeľného i neviditeľného.“ Svet viditeľný sú ľudia a všetko, čo vnímame svojím zrakom. Svet neviditeľný sú však duchovné bytosti – anjeli.

Jestvovanie duchovných netelesných bytostí, ktoré Sväté písmo zvyčajne volá anjelmí, je pravda viery. Svedectvo v Písme je také jasné, aká jasná je jednomyselnosť Tradície. Svätý Augustín o anjeloch hovorí: „Anjel ...je názov služby, nie prirodzenosti. Ak sa pýtaš na meno tejto prirodzenosti, je to duch; ak sa pýtaš na službu, je to anjel: podľa toho čím je, je duch; podľa toho, čo koná, je anjel.“ Anjeli sú celou svojou bytosťou Boží služobníci a poslovia. Pretože sú čisto duchovné stvorenia, majú rozum a vôľu: sú to osobné a nesmrteľné stvorenia. Kristus je stredobodom sveta anjelov. Sú to jeho anjeli, sú stvorenia *skrze* neho a *pre* neho. Od vtelenia až po nanebovstúpenie je život vteleného Slova obklopený adoráciou a službou anjelov. Cirkev sa vo svojej liturgii pripája k anjelom, aby sa klaňala trojsvätému Bohu; vzyva ich o pomoc /napríklad v speve „Do raja večného, nech ťa sprevádzajú anjeli“; osobitne slávi spomienku niektorých anjelov/sv. Michala, sv. Gabriela, sv. Rafaela, sv. anjelov strážcov/. Ľudský život je od svojho začiatku až po smrť obklopený ich ochranou a orodovaním. „Nik nebude popierať, že každý veriaci má pri sebe anjela akoby ochrancu a pastiera, ktorý ho vedie životom /KKC 328-336/.

Sám Boh stvoril viditeľný svet v celej jeho nádhere, mnohotvárnosti a poriadku. Písmo symbolicky predstavuje dielo Stvoriteľa ako postupnú šesťdennú Božiu „prácu“, ktorá sa končí „odpočinkom“ na siedmy deň. Čo sa týka stvorenia posvätný text učí pravdy, ktoré Boh zjavil pre našu spásu; ony umožňujú „poznať vnútornú povahu celého stvorenstva, jeho hodnotu a jeho zameranie na Božiu slávu. Nejestvuje nič, čo by nevďačilo za svoje jestvovanie Bohu Stvoriteľovi. Svet sa začal, keď ho Božie slovo vytvorilo z ničoho. Všetky jestvujúce bytosti, celá príroda a celé ľudské dejiny majú korene tejto prvotnej udalosti: je to „genéza“ vzniku sveta a začiatku času.

Každé stvorenie má svoju vlastnú dobrotu a dokonalosť. Preto človek má rešpektovať dobrotu vlastnú každému stvoreniu, aby sa vyhol nezriadenému používaniu vecí, ktoré opovrhujú Stvoriteľom a má neblahé následky pre ľudí a ich prostredie. Boh chcel vzájomnú závislosť stvorení. Stvorenia jestvujú iba v závislosti jedných od druhých, aby sa navzájom dopĺňali v službe jedných druhým.

Vesmír má svoju krásu. Krása stvorenia odzrkadľuje nekonečnú krásu Stvoriteľa. Hierarchiu stvorení vyjadruje poriadok „šiestich dní“. Človek je vrcholom stvoriteľského diela. Medzi všetkými stvoreniami jestvuje vzájomný vzťah, lebo všetky majú toho istého Stvoriteľa a všetky sú zamerané na jeho slávu. Boh pri stvorení položil základ a dal zákony, ktoré ostávajú nezmenené...Človek však tomuto základu musí zostať verný a rešpektovať zákony, ktoré doň vpísal Stvoriteľ. Stvorenie sa uskutočnilo so zreteľom na sobotu, a teda na kult a adoráciu Boha. Kult je vpísaný do poriadku stvorenia. Siedmy deň zakončuje prvé stvorenie. Na ôsmy deň – deň Kristovho zmŕtvychvstania - sa začína nové stvorenie. Takto dielo stvorenia vrcholí v ešte väčšom diele vykúpenia. Prvé stvorenie má svoj zmysel a vrchol v novom stvorení v Kristovi, ktorého jas prevyšuje jas prvého stvorenia.“/KKC 337-349/.

NAD BOŽÍM SLOVOM

„A ako Mojžiš vyzdvihol na púšti hada, tak musí byť vyzdvihnutý aj Syn človeka, aby každý, kto verí, mal v ňom večný život.“ /Jn 3,14/

V našich krajoch je úcta k Svätému krížu veľmi rozšírená. Okrem kostola a nášho domu, máme kríže pri našich cestách i v chotároch. „V tomto znamení zvíťaziš!“ Také znamenie mal cisár Konštantín pred bitkou s Maxenciom, nad ktorým napokon zvíťazil. Keď putoval izraelský národ pod vedením Mojžiša na púšti, Boh ich podrobil veľkej skúške pre ich šomranie. Mnohí zomreli od pohryzania hadov. Mojžiš vtedy však na Boží pokyn vyhotovil medeného hada a na žrdi ho vystavil ako znamenie. Ak pohryzení naň pozreli, ozdraveli. Medený had sa tak stáva záchranou. To bol iba predobraz. A keď predobraz má takú silu, o čo skôr samá skutočnosť. Veď Ježiš Kristus, v ktorom sa naplňajú všetky predobrazy, zomrel na dreve kríža, aby nás zachránil od večnej smrti. Všetci sme totiž následkom dedičného hriechu uštipnutí hadom. Pohľad viery na Ježiša Krista, nášho Spasiteľa a sila sviatostí, nás zachraňuje. Je to Kristova milosrdná láska, ktorá nás zachraňuje. Veď bez nej by sme boli stratení.

ROK SO SVÄTÝMI

27. september – Sv. Vincent de Paul, kňaz

Narodil sa v obci Pouy pri meste Dax v juhozápadnom Francúzsku r. 1581. Keď skončil štúdiá a vysvätili ho za kňaza, stal sa farárom v Paríži. Na výchovu svätých kňazov a pomoc chudobným založil Misijnú kongregáciu (Lazaristov) a v spolupráci so svätou Ľudovitou de Marillac aj kongregáciu Dcéry kresťanskej lásky (vincentiek). Zomrel v Paríži roku 1660.

Zo Spisov svätého kňaza Vincenta de Paul

(Epist. 2546: *Correspondance, Entretiens, Documents*, ed. P. Coste, Paris 1920-1925, *passim*)
Službe chudobným treba dať prednosť pred všetkým

My si nemáme chudobných vážiť podľa vonkajšieho vzhľadu a vystupovania ani podľa ich duchovného nadania, lebo často majú hrubú a neupravenú povahu. Keď však na chudobných hľadíte vo svetle viery, **z b a d á t e**, že oni predstavujú Božieho Syna, ktorý si vyvolil chudobu. Lebo keď trpel, hoci takmer stratil podobu človeka a pre pohanov sa stal bláznom a pre Židov pohoršením, chudobným sa dal poznať ako hlásateľ radostnej zvesti: „Poslal ma hlásať evanjelium chudobným.“ Aj my musíme takto zmýšľať a napodobňovať to, čo robil Kristus, čiže starať sa o chudobných, potešovať ich, pomáhať im a odporúčať ich.

Veď Kristus sa chcel narodiť chudobný, chudobných si vyvolil za učeníkov, sám sa stal služobníkom chudobných a bol tak účastný na ich položení, že vyhlásil, že čokoľvek dobré alebo zlé urobí niekto chudobným, urobí to jemu samému. Aked' Boh miluje chudobných, miluje aj tých, ktorí ich milujú. Lebo keď má niekto niekoho rád, objíma vrúcnu láskou aj tých, čo onomu preukazujú ochotné priateľstvo a službu. Preto aj my dúfame, že za chudobných bude Boh aj nás milovať. Keď ich teda navštevujeme, usilujeme sa „pamätať na chudobných a bedárov“ a tak s nimi cítiť, aby sme mohli s Apoštolom povedať: „Pre všetkých som sa stal všetkým.“ A preto z duše, pohnutej starosťami a biedou blížnych, usilovne prosme Boha, aby vliadol do nás city milosrdenstva a zľutovania, aby nimi naplnil naše srdcia a naplnené zachoval.

Službe chudobným treba dať prednosť pred všetkým a treba ju preukázať bez meškania. Keď teda chudobný potrebuje v čase modlitby liek alebo pomoc, choďte spokojne k nemu, urobte, čo treba, a obetujte to Bohu, ako keby ste sa modlili. A nepoddávajte sa úzkosti mysle a výčitkám svedomia, že ste pre službu chudobným vynechali modlitbu; lebo nezanedbáva Boha ten, kto kvôli Bohu od neho odchádza, čiže prerušuje Božie dielo, aby vykonal iné podobné.

A tak, keď opúšťate modlitbu, aby ste poslúžili nejakému chudákovi, myslite na to, že ste preukázali službu Bohu. Veď láska je väčšia ako akékoľvek pravidlo a napokon všetko má k nej

smerovať: ona je vznešená pani, a preto treba robiť to, čo prikazuje ona. Služme teda chudobným s novým nadšením a vyhľadávajme tých najopustenejších, lebo ich sme dostali akoby za pánov a patrónov.

MANŽELSTVO ÁNO ALEBO NIE?

Ako dlho máme spolu chodiť? Čo ak mám nejaké podozrenie a pochybnosti? Uzavrieť manželstvo v kostole alebo iba „civilné“ na úrade? A na mnohé ďalšie otázky hľadajú snúbenci odpoveď.

Je potrebné, aby sa dievča a chlapec (muž - žena) dokonale spoznali. Prejavy nežnosti, vodenie za ruku či objatie patria k predmanželskému či snúbeneckému obdobiu, najmä teraz, keď sa skloňuje slovo homosexualita, gender ideológia, feminizmus, pochody LGBTI a ďalšie nežiaduce prejavy, ktorých cieľom nie je sviatostné manželstvo. Môže sa stať i to, že pri pokuse o objatie, ten druhý to neprijme alebo dokonca reflexívne a emocionálne (partnerku – partnera) odstrčí po spoločnom viacročnom chodení spolu. V takom prípade, je potrebné dať si dole ružové okuliare a pozrieť sa striedom na vzťah, či nejde o impotenciu, ako prekážku k prijatiu sviatosti manželstva, o negatívny postoj k opačnému pohlaviu, o určitý incest (telesný alebo citový), teda prekážku pri ktorej nie je partner (partnerka) schopný odtrhnúť sa od svojho príbuzného (rodiča, súrodenca), prekážka existencie ďalšieho vzťahu (s mužom alebo so ženou, opačného pohlavia alebo toho istého pohlavia), alebo daný sľub tretej osobe, že ak sa ona nevydá, on sa neožení a naopak (teda určitý obchod), alebo strach z opačného pohlavia či z intímneho manželského života. Môže ísť i o negatívne skúsenosti z minulosti, z detstva, z rodiny, možno nikdy v detstve (partnera - partnerku) nikto nepohladil alebo sa nemohli v jeho rodiny prejavovať žiadne city a objatie považuje za smrteľný hriech a mnoho ďalších nezdravých postojov, pre ktoré sa partner – partnerka ani po niekoľkoročnom chodení spolu, necíti na uzatvorenie sviatosti manželstva. Príčina môže byť aj v pýche, či egoizme, v neschopnosti darovať sa z lásky manželskému partnerovi. V každom prípade treba o problémoch medzi sebou hovoriť, ak sa situácia nezlepšuje, dobré je požiadať o radu spovedníka. Niektorí môžu vyhľadať psychológa. Každý prípad je potrebné riešiť individuálne. Neexistuje žiadna šablóna podľa ktorej by sa dala určiť dĺžka chodenia spolu a vzájomného spoznávania sa. Niektoré páry sa spoznávajú a v priebehu roka uzavrujú sviatostné manželstvo a sú to krásne manželstvá, ktoré vydržia celý život. Iní spolu chodia desať i viac rokov a nakoniec sa nezosobášia. Najťažšie to majú tí, čo ani po piatich, šiestich rokoch chodenia spolu nevedia, či si majú každý najst' iného partnera, alebo či majú uvažovať nad manželstvom. Potom sa treba zamyslieť, či ide vôbec o lásku. Obdobie, počas ktorého sa páry pripravujú na manželstvo, nemala by byť ani príliš krátke ani príliš dlhé. Je potrebné myslieť aj na biologické hodiny. V súčasnosti sa posúva vek pre vstup do manželstva ako u žien, tak i u mužov smerom hore. Treba sa vždy modliť jeden za druhého. Ak sa obaja milujú a majú radi, ak je medzi nimi skutočná láska a ak sa nejedná o prekážky k uzavretiu manželstva uvedené v kánonickom práve, modlitba jedného za druhého, prosba Boha o požehnanie ich vzťahu, prípadné požiadanie o pomoc kňaza, ktorí im môže sprostredkovať vhodné poradenstvo, je dobrým krokom k prekonaniu pochybností, ktoré ich do určitej miery blokujú pre spoločný manželský život. U Boha žiadna vec nie je nemožná. Spoznali sme lásku

k blížnemu, priateľskú i lásku snúbencov; spomenieme aj lásku manželskú, aby bola zrelá, pravdivá, teda čistá, aby v manželskom zväzku nebola v rozpore s Božím príkazom. Láska je totiž túžbou dobra pre druhú osobu, čo vyjadril Erich Fromm takto: „Detská láska sa drží zásady: milujem, pretože som milovaný. Láska dospelých tvrdí: som milovaný, pretože milujem. Nedorozretá láska hovorí: milujem ťa, pretože ťa potrebujem. Zrelá láska hovorí: potrebujem ťa, pretože ťa milujem.“ (Erich Fromm)

Manželstvo

„Zosobášit' sa – to je spôsob, ako vyjadriť, že sme naozaj opustili materinské hniezdo, aby sme vytvorili iné, pevné putá a vzali na seba novú zodpovednosť pred inou osobou.“ (Amoris laetitia, Posynodálna apoštolská exhortácia svätého otca Františka, SSV- pápežské dokumenty, Trnava 2016. 131) „Vybrať si týmto spôsobom manželstvo je vyjadrením reálneho a účinného rozhodnutia urobiť z dvoch ciest jednu – nech sa stane čokoľvek, napriek akýmkoľvek prekážkam. Kvôli vážnosti tohto verejného záväzku lásky to nesmie byť unáhlené rozhodnutie, ale z toho istého dôvodu to nemožno donekonečna odkladať. Vziasť na seba záväzok s druhou osobou výlučným a definitívnym spôsobom, to je vždy určité riziko a odvážne rozhodnutie. Odmietnutie prijať taký záväzok je egoistické, zištné, biedne; nedokáže uznať práva druhého a nikdy ho nepredstaví spoločnosti ako hodného bezpodmienečnej lásky. Naproti tomu tí, ktorí sú skutočne zamilovaní, chcú svoju lásku prejavovať aj pred druhými.... Toto „áno“ znamená povedať druhému, že sa môže vždy spoľahnúť, že nezostane opustený, ani ak stratí príťažlivosť, ak sa dostane do ťažkostí alebo ak sa nám naskytnú nové príležitosti pre pôžitok či egoistické záujmy.“ (Amoris laetitia, Posynodálna apoštolská exhortácia svätého otca Františka, SSV- pápežské dokumenty, Trnava 2016. 132).

„Manželstvo je jeden zvláštny, neopakovateľný a výnimočný dar, ktorý sa odohrá iba raz v živote. Je to dar seba pre druhého. Takýmto vzájomným darom seba pre druhého, muža pre ženu a ženy pre muža, je manželstvo. Je to odovzdanie sa na celý život, vykonané pred Bohom formou slávnostnej prisahy: „Ja..., beriem si teba,... Tak mi Pán Boh pomáha!“ Je to najhlbší obsah a zmysel manželstva, manželskej zmluvy, obojstranné plné odovzdanie sa. Úplne v zmysle celosti, teda ducha, psychiku, telo, všetky životné funkcie – na celý život.“ (JURKO. J.: Katechizmus katolíckej cirkvi v päťdesiatich témach, Košice: Kňazský seminár sv. Karola Boromejského, 1998, s. 154).

„Preto muž opúšťa svojho otca a svoju matku a príľne k svojej žene a stávajú sa jedným telom“ (Gn 2, 24). Aby sa mohli takto partneri spojiť a zjednotiť, mali by sa obaja odpútať od iných vzťahov. On aj ona by nemali byť pripútaní ani k rodičom, ani k príbuzným, ani k svojim priateľom z minulosti, ale to neznamená, že by ich nemali mať radi. V každom prípade by mali plniť povinnosti, ktoré majú voči svojim rodičom, príbuzným. Mat' rád a byť pripútaný sú dve rozdielne veci. Kristus „hoci mal božskú prirodzenosť zriekol sa seba, stal sa nám podobný vo všetkom okrem hriechu“. vzdal sa svojej božskej slávy na určitý čas, aby prebýval medzi nami. Aby obetoval svoje telo pre svoju nevestu, teda Cirkev, aby sme sa s ním mohli stať „jedno telo“. Vieme, že sa to deje vo svätej Eucharistii, kde veriaci prijíma Telo a Krv Kristovu, takže sa s ním stáva „jedno telo“ a táto jednota sa nazýva „sväté prijímanie“. Eucharistia je sviatosťná dovŕšenie mystického sobáša medzi Kristom a Cirkvou.

Keď prijímame Telo nášho nebeského Ženícha, potom tak isto ako nevesta získame v sebe nový život – vlastný život Boha. Človek by mal ukončiť svoju pripútanosť k ženichovým a k nevestiným starým priateľom. Možno manžel alebo manželka mali priateľov a priateľky, možno v minulosti i citové a sexuálne vzťahy, ale pred svadbou by sa mal človek vyliečiť z minulých vzťahov a byť oslobodený od tejto vzťahovej nevoľnosti, aby sa mohli jeden druhému odovzdať v absolútnej láske a navzájom sa k sebe primknúť. Aby mohli uzavrieť sviatosťné manželstvo, tak ako píše sv. Pavol v liste Efezanom: „*máte zanechať starý spôsob života, zblieciť si starého človeka, ktorý sa ženie do skazy za klamlivými žiadostami, obnovovať sa duchovnou premenou zmyšľaniami a obliecť si nového človeka, ktorý je stvorený podľa Boha v spravodlivosti a svätosti pravdy.*“ (Ef 4, 22-24). (Porov.: OTEC MANJACKAL, J., M.S.F.S.: Obnovený ráj – Síla kresťanského manželstva, Mníchov: Highland Books, 2012, s. 34-35).

V súčasnej dobe je možné v Slovenskej republike uzavrieť manželstvo na základe rovnakého právneho postavenia občianskou formou ako aj podľa kánonického práva. V nedávnej minulosti, veriaci mohli uzavrieť sviatosťné manželstvo iba potom, ako uzatvorili manželstvo „civilné“, teda pred orgánom obce alebo mestskej časti, ktorá vedie matriku. Na základe článku 10 ods. 1 Základnej zmluvy medzi Slovenskou republikou a Svätou stolicou „Manželstvo uzavreté podľa kánonického práva, ktoré spĺňa aj podmienky uzavretia manželstva ustanovené právnym poriadkom Slovenskej republiky, má na území Slovenskej republiky rovnaké právne postavenie a účinky ako manželstvo uzavreté občianskou formou.

Štátnu evidenciu manželstiev uzavretých podľa kánonického práva a ich zápis v matrike do knihy manželstiev upravuje právny poriadok Slovenskej republiky.“ (Základná zmluva medzi Svätou stolicou a Slovenskou republikou, čl. 10)

Sviatosťné manželstvo v právnom poriadku Katolíckej cirkvi

(Kódex kánonického práva z roku 1983, IV. Kniha, VII. titul).

Manželstvo – matrimonium je v cirkevnom poňatí trvalé životné spoločenstvo muža a ženy (manželov: coniuges), zamerané k ich spoločnému prirodzenému dobru (ad bonum coniugum) a k plodeniu a výchove potomkov (ad proles generationem et educationem), uzatvorené podľa príslušnej právnej normy. (Porov.: TRÉTERA, R. J, OP: Církevní právo, Úvod do základního a pokračujícího kursu, Díl druhý. Praha: Československá provincie Řádu bratří kazatelů. 1992)

Sobáš – nuptiae, celebratio, matrimonii je označenie pre uzatvorenie manželstva. Ženich a nevesta sa označujú v právnych dokumentoch ako nepturienti. Svadobný obrad je liturgický útvár, počas ktorého sa uzatvára manželstvo. **Svadbou** nazývame spoločenskú oslavu sobáša. Kniha manželstiev sú záznamy matriky vedené na obecnom úrade a na farskom úrade (o cirkevných sobášoch). Podstatnými náležitosťami manželstva – essentielles matrimonii sú jednota (unitas) a nerozlučiteľnosť (indissolubilitas). Manželstvo je spoločenstvo jedného muža a jednej ženy (monogamia). Tí, ktorí uzatvorili pred krstom polygamné manželstvo sa riadia podľa kán. 1148 § 1 – „Nepokrstený, ktorý má súčasne viac nepokrstených manželiek, po prijatí krstu v katolíckej cirkvi, môže si jednu z manželiek ponechať a ostatné prepustiť, ak mu je ťažké zostať s prvou z nich.“ (KONFERENCIA BISKUPOV SLOVENSKA: Kódex kánonického práva. Trnava: Spolok svätého Vojtecha, 1996. s.425)

S touto jednou ženou je nutné po krste uzavrieť nové manželstvo, lebo predchádzajúci zväzok nie je možné za manželstvo uznať. O manželstve medzi dvomi mužmi alebo dvomi ženami sa nedá uvažovať, nakoľko to odporuje definícii manželstva. Manželstvo je spoločenstvo muža a ženy na celý život (totius vitae consortium). Po smrti jedného z manželov, manželstvo už ďalej netrvá. Manželstvo má jednak **inštitučný charakter** – jedná sa o inštitúciu božského práva – prirodzeného i nadprirodzene zjaveného. Toho práva, ktoré sa vzťahuje na všetkých ľudí, nielen kresťanov katolíkov, bez rozdielu formy. Manželstvo má tiež **kontraktálny charakter**, čiže manželstvo je tiež zmluva (contractus) medzi nepturientami, manželské sľuby si dávajú ženích a nevesta navzájom. Je to zmluva svojho druhu, nie je to bežná zmluva, preto sa sekulárny výraz contractus v kánonickom práve nahrádza výrazom foedus, čo znamená v náboženskom zmysle posvätná zmluva. „Dôverné spoločenstvo manželského života a lásky, ktoré ustanovil Stvoriteľ a vystrojil vlastnými zákonmi, vzniká manželskou zmluvou, čiže neodvolateľným osobným súhlasom.“ (FEKETE, J, SJ.: Manželské právo v osnove Kódexu 1983. Bratislava: Aloisianum, 1997. s.7)

Anna Jurovčíková

ĽUDIA NAŠICH ČIAS – SVEDKOVIA VIERY

Slovenskí saleziáni budú mať už onedlho prvého blahoslaveného mučenika za vieru – don Titusa Zemana, ktorý bude vyhlásený za blahoslaveného 30. septembra 2017 v Bratislave – Petržalke.

Narodil sa 4. januára 1915 vo Vajnoroch, neďaleko Bratislavy v chudobnej rodine s desiatimi deťmi. I keď bol chorľavý a malého veku, chcel sa stať rehoľníkom. Keď veriaci z jeho rodnej dediny putovali do Šaštína, žiadali ich, aby mu u Sedembolestnej Panny Márie vyprosili zdravie. Zdravie dostal, ale aj odvahu pracovať pre Krista.

Gymnázium vyštudoval v Šaštíne a v Hronskom Beňadiku, napokon zmaturoval v Kláštore pod Znievom. Od roku 1937 študoval teológiu na Pápežskej Gregoriánskej univerzite v Ríme, neskôr v Chieri, taktiež v Taliansku. V júli roku 1940 bol vysvätený za kňaza. Po skončení štúdií a vysvätení za kňaza, pracoval v saleziánskom stredisku v Bratislave na Miletičovej ulici. Neskôr pôsobil v Trnave ako katechéta a profesor chémie. A práve tu je známe, ako odvážne a opakovane zavesil späť kríže na steny učební, ktoré na príkaz vtedajšieho režimu boli zvesené dolu. Stálo ho to miesto profesora a napokon Trnavu opúšťa.

Po barbarskej noci z 13. na 14. apríla roku 1950 vojaci a ľudové milície obsadili kláštory a budúcich rehoľníkov násilne premiestnili do sústredovacích táborov. Na don Titusa Zemana sa zabudlo, pretože v tom čase pôsobil ako kaplán v Šenkvciciach. Don Ernest

Macák chcel pomôcť vyštudovať mladým rehoľníkom na kňazov v cudzine, nakoľko v našej krajine to nebolo možné. Na túto úlohu bol oslovený práve Titus Zeman, či by sa neujal tejto odvážnej a zároveň nebezpečnej úlohy. Titus Zeman súhlasil. Prvá výprava sa podarila dňa 31. augusta 1950, keď prešli cez rieku Moravu do Rakúska a následne do Talianska. V tejto úspešnej výprave bol aj budúci profesor Svätého písma Jozef Heriban SDB, Rudolf Blatnický SDB, Ján Martinec...

Druhá výprava sa konala 23. októbra 1950 a bola taktiež vydarená. Boli v nej básnik Gorazd Zvonický, Ľudovít Sucháň – misionár v Japonsku. Andrej Paulíni SDB, Rafael Černý SDB...

Tretia výprava sa konala na jar dňa 9. apríla 1951. Rieka Morava bola pri Malých Levároch veľmi rozvodnená. Prechod cez rieku trval veľmi dlho. Keď sa už začalo brieždiť, kňazi a budúci saleziáni sa rozhodli vrátiť. V okolí ich po jednom pochytila pohraničná stráž. Okrem Titusa Zemana v skupine boli: Andrej Dermek SDB, Anton Srholec, básnik Štefan Santner... Spolu asi dvadsať ľudí. Niektorým sa podarilo ujsť pred pohraničnou strážou a do cudziny sa dostali inou cestou. Bol medzi nimi Anton Hlinka SDB, Klement Poláček SDB, Anton Botek a mnoho iných.

Potom nastali vykonštruované súdne procesy, po ktorých budúci rehoľníci boli odsúdení na veľa rokov väzenia. V najväčšom strach žil don Titus Zeman, pretože mu hrozil trest smrti obesením za vlastizradu. Neskôr mu trest zmenili na 25 rokov väzenia. Aj ostatní utečenci dostali za velezradu od 9 rokov do 14 rokov väzenia a stratu ľudských práv. Nastalo kruté mučenie, po ktorom nasledovali dlhé roky práce v Jáchymovských baniach. Niektorí z nich ťažkú prácu pri dobývaní rudy nevydržali a v mladom veku zomreli. Titusa Zemana po 13 – ročnom pobyte v Ilave, Mírove, Jáchymove, Leopoldove a Valdiciach v marci roku 1964 podmienene prepustili. Pracoval ako robotník, neskôr dostal štátny súhlas k vykonávaniu svojho kňazského povolania. Zomrel v Bratislave 8. januára 1969 ako 54-ročný na zlyhanie srdca.

Vďaka jeho odvahe a pevnej viere v Boha vzrastali mnohé kňazské povolania v cudzine, univerzitní profesori, misionári a spisovatelia. Naozaj aj v živote don Titusa Zemana sa naplnili Kristove slová: „Ak pšeničné zrno nepadne do zeme a neodumrie, ostane samo. Ale ak odumrie, prinesie veľkú úrodu...“ /Jn 12, 24/.

Sv. Ján Pavol II. chcel, aby hrdinstvá mučeníkov, ktorí trpeli za socializmu, nezapadli prachom. A my sa k jeho výzve pripájame.

Mária Nováková

UDALOSTI

- Dňa 25. augusta 2017 sa uskutočnilo veľké upratovanie starej fary a farského dvora. Potriedený odpad bol vyvezený, ako i staré železo do zberných surovín. Pán Boh zaplať všetkým obetavým farníkom.
- V popoludňajších hodinách sa na hodovú nedeľu na futbalovom štadióne v Lošonci odohral priateľský futbalový zápas medzi Hornými Orešanmi a Lošoncom. Zápas sa skončil nerozhodne 4:4.

Foto: Peter Nídel

PRÍBEH NA ZAMYSLENIE

Pred mnohými rokmi raz jeden dobrý človek stratil prácu, minul všetky svoje úspory a prišiel o svoj dom. Jeho zármutok sa znásobil náhlou smrťou jeho drahej ženy. Jediné, čo mu zostalo, bola jeho viera a aj tá slabla.

Jedného dňa sa potuloval po okolí a hľadal prácu. Zrazu zbadal skupinu chlapov, ktorá pracovala na stavbe kostola. Jeden z chlapov ručne tesal do kameňa v tvare trojuholníka. Muž zvedavý, kam by mohol zvláštny kameň pasovať, sa kamenára spýtal: „Kam uložíš ten kus kameňa?“ Kamenár ukázal k vrcholu budovy a povedal: „Vidíš ten malý otvor, blízko vežičky? Tam ho dám. Opracovávam ho tu dole, aby dobre pasoval tam hore.“

Keď muž odchádzal, mal oči plné slz. Prostredníctvom slov „Opracovávam ho tu dole, aby dobre pasoval tam hore,“ sa mu prihovril Boh. Tak sa mu podarilo nájsť východisko z ťažkej situácie a nový zmysel života.

POKRSTENÍ BOLI

Laura Sasková /Lošonec/
 Martin Solár /Lošonec/
 Matej Januščák /Hor. Orešany/

OPUSTILI NÁS

Miroslav Štibraný, 64-ročný, Lošonec
 Štefánia Mesárošová, 82-ročná, Lošonec
 Anna Slobodová, 82-ročná, Lošonec
 Jozef Šimončíč, 83-ročný, Hor. Orešany

ČO NOVÉ V LOŠONCI

Dedina Lošonec bola založená okolo roku 1100 s názvom Dub. Okolo roku 1580 Anna Lošonská do vypálenej a zničenej obce pozvala obyvateľov z Chorvátska a dala postaviť kostol, ktorý zasvätili jej patrónke, svätej Anne. Tento rok sme si v nedeľu 30. júla pri príležitosti sviatku sv. Anny uctili vzácne relikvie Sv. Anny, pričom slávnostná svätá omša bola obetovaná za všetkých dobrodincov kostola.

ÚMYSLY APOŠTOLÁTU MODLITBY
- SEPTEMBER 2017

Evanjelizačný: Prosme, aby naše farnosti oživoval misijný duch a aby sa stávali miestami odovzdávania viery a svedectva o dobročinnej láske.

Úmysel KBS: Aby nás vzťah k zjavenej Božej pravde viedol k horlivému odovzdávaniu náboženských právd novej generácii doma i v škole.

NEDOPUSTITE, ABY SA VÁS ZMOCNILO
 ZNECHUTENIE, AK NEVIDÍTE VŽDY
 OVOCIE VAŠICH NÁMAH. JEŽIŠ VIDÍ,
 ODMIEŇA A ČAKÁ OD NÁS DOBRÚ VÔLU,
 NIE DOBRÝ ÚSPECH, LEBO ON NEZÁVISÍ
 OD ĽUDSKEJ NÁMAHY ANI PRÁCE.

SVÄTÝ PIO Z PIETRELČINY

Farský mesačník Malokarpatský posol vydáva Rímskokatolícka cirkev farnosť Horné Orešany ako regionálny mesačník pre špecifické skupiny čitateľov so zameraním Cirkve a náboženstvo. Nepredajné. Šéfredaktor: Mgr. Milan Červeňanský, farár, assessor. Grafická úprava: Ing. Marek Boháček, www.bohacek.sk. Registračné číslo Ministerstva kultúry SR, EV 5305/15. IČO vydavateľa: 35 594 331, sídlo vydavateľa: Horné Orešany 759, 919 03 Horné Orešany, ISSN 2453-7225.